

Z českých vlastí

Jubileum novináře. — Šéfredaktor "Času" dr. Jan Herben slavil dne 7. května 50. své narozeniny. Vlastně neslavil, ježto žurnalista tak zaměstnaný a tak exponovaný jako dr. Herben nemá na jubilea ani času ani chuti. Ale jeho přátelé užili této příležitosti, aby připomněli veřejnosti, jaký význam má dr. Herben jako žurnalista i jako spisovatel a čím vystupuje vysoko nad průměr mezi českými novináři. Je to jejich povinností a povinností veřejnosti je, uvědomit si, jak veliký kus kulturní práce má tento jubilant za sebou a jak silnou osobností je tento novinář, k jehož jménu víží se vzpomínky na tolik bojů politických i literárních. I jeho nepřátelé — a Herben má nepřátelů víc než snad kdokoli jiný u nás — musí se s respektem a uznáním zamyslet nad tím, jak bezvýhradně dal tento publicista celou svou bytost, velký svůj talent i tvrdou a mužnou svou povahu do služeb myšlenky, nad obětavostí, s jakou se věnoval hořkému poslání opozičního žurnalisty a s jakou přitom vytrval za okolností a podmínek tak zléch, že horší nelze si představit. Mohl žít klidný život profesora-spisovatele a patřil by dnes jistě k literátům prvního řádu, obecně uznaným. Volil jinak. Nesčetné ran snesl a rozdál, z boje šel do boje, nesl zodpovědnost za nejkašifější věci, ač byly často dílem jiných a zažil situace přímo zoufalé. Byl svého času snad v Čechách nejvíce nenáviděným člověkem a když se začaly měnit názory o jeho směru a také o něm, byl vydán v plen nenávidi a utrhačství lidí ze strany, kterou sám vytvořil a pro kterou pracoval s nasazením celé své osobnosti a smýká blátem nejničemnějších pomluv a insinuačí. Vyšel čist z této vřavy, jež zůstane na vždy smutným doladem morálky jisté části pokrokové společnosti české. Všecko snad zkusil za těch padesát let života, jen uznání se nikdy nedomáhal. Může mu být útechou vědomí, že historie bude soudit jinak než jeho vrstevníci.

Záhadný "hrabě" ze Smíchova. Dne 2. května před polednem přišel do hotelu "Národní dům" v Novém Jičíně asi 22letý slušně oděný mladík, najal si pokoj, zapasal se do knihy eizinců jako Jaroslav Nostic ze Smíchova a v restauraci představoval se hostům jako hrabě Nostic. Měl u sebe mnoho peněz, jichž nikterak nešetřil. Pil ve veselé společnosti, kterou snadno sehnal, šampaňské a hrál kulečnicí o 2 i 4 koruny, při čemž lhostejně prohrával. Ačkoli mluvil česky s eizim přízvukem, dělal velikého vlastence; daroval na Národní Dům a jiné vlastenecké a dobročinné účely několik stovek. Podezřelým bylo, proč vlastně přijel do Nového Jičína. Říkal sice, že hledá hraběte Kinského, v rodokmenu jeho se však nevyznal. Tvrdil také, že má palác v Praze na Malé straně, nevěděl však, na kterém náměstí nebo ulici. Nemálo podivným také bylo, že měl revolver ustavičně buďto před sebou na stole, nebo opásaný kolem boku. Po noci, veselo prožité v rozjařené společnosti, v níž hrál "prim," druhého dne ve svém pokoji spal. Když však přišel do hotelu četník, opustil pan "hrabě" náhle hotel, nezaplátiv za pokoj. Pravil, že přijde k obědu, nevrátil se však více, nýbrž odjel, jak je zjištěno, fiakrem do Příbora. O tajemném panu hra-

běti se mluví po celém městě a pronášejí se různé domněnky. Poněvadž jeho vystupování bylo více než záhadné, upozorněna byla na něho policie. Té podařilo se později pana "hraběte" zatknouti. Vykulbal se však z něho zcela plebejský obchodní cestující, u kterého nalezeno bylo ještě 16,000 korun. Poněvadž převládá mínění, že oněch peněz nenabyl způsobem poetickým, byl ponechán ve vyšetřující vazbě.

My a cizina. — "Národní Lísty" píší: V kulturní ani hospodářské soutěži národů neplatí sousedské heslo: "Sedávej panenko v koutě, hodná-li's najdou tě." Nenajdou, a kdo dnes by naivně čekal, až jej v tlačenici o úspěch najdou, smutně by pochozil. Vlastní vnitřní cena jednotlivce nestačí, aby byl spravedlivě oceněn. I ten nejlepší by v zapomenutí zanikl, kdyby neměl odvahy vrhnouti se v zápas. A co platí o jednotlivci, tím více platí o národech. Zejména o národech menších, na něž se dívá "veliký svět" bez toho zpravidla přes rameno a již pracně dobytí si musejí, co jiným jako zralé ovoce mnohdy do klína padne. A neméně pravdou je, že o běžné ceně národa nerozhodují jeho vnitřní vlastnosti, často nepoznané, nýbrž relativní postavení jeho mezi národy ostatními. A proto kláďeme ode dávna, že povinností naší je styky s cizinou nejen pěstovati a udržovati, nýbrž svět ostatní poučovati o tom, co jsme byli, co jsme a co jsme vykonali. Jsouce zbaveni velikých výhod, jimž těší se národové, tvořící samostatný státní celek, jsme přiděleni ke státu, jenž má podnes ráz jinonárodní, ráz naší národní podstatě nepřátelský, a proto veliká část úspěchů našich a zásluh účtuje se na cizí konto, ba my práci svou rozmnožujeme vlastně slávu svých nejuhlavnějších odpůrců. Cizince — a sice cizince dosti vzdělaný — zavede-li jej o sud mezi nás, otevřítá oči a žasne nad tím, jak možno je, že o národě takovém, jakým jsme my, je ve světě tak málo známosti. Pravda je úžasná ignorace světa, pokud jde o nás, však zaviniili jsme, nať právem nařikáme z části sami, neboť nemůžeme imputovat cizině, aby k vůli našim krásným očím z vlastního popudu námi se zabývala, k tomu přičiniti se, jest povinností naší. V přičině té ale se u nás velmi málo děje. Co nejrůznějších výtvorů a děl, jichž původ je ryze český, putuje světem pod cizí firmou a jak málonáš člověk v cizině deré se do popředí jako Čech, ba naopak, jak často svůj původ popírá. Pisatel této stati měl před léty dost nemilý výstup v mnichovském křišťálovém paláci, když reklamoval českého mistra, jenž vyznamenán byl tehdy na výstavě tam uspořádané zlatou medailí, naproti německé společnosti jako svého krajanu. Došlo až na intervenci výstavní kanceláře a ta uznala, že náš nejlepší marínář je — Němec. Ne dnes, ale již před více než 30 lety, působili v berlínské opeře na prvních místech umělci národnosti české. A portréty jejich zařazené byly přes to do albu, jež nadešláno bylo: "Die Sterne erster Groesse am deutschen Kunsthimmel." (Hvězdy první velikosti na německém nebi uměleckém.) Co velikých českých hudebníků vůbec skvěje se dnes v německém uměleckém Olympu! A nejinak má se to též v ostatních oborech duševní práce. Co českých lidí, českých děl vede na účet německý nám nepřátelská Vídeň! A co děje se právě dnes? V divadle Chatellet v Paříži dává

se nyní Straussova opera "Salome." Dává se tam po německu a celá Paříž putuje, aby poslechla německou operu, v níž v hlavních úlohách působí německy "němečtí" umělci. První představení vyneslo více než sto tisíc franků, a v čele těch, již německému dílu a "německým" jeho interpretům nejnadsnější tleskali, byl sám prezident republiky. Nehleď k tomu, že dle všeho stal se v Paříži patrný obrat, pokud se obecně náklady oproti Německu týče. Paříž pozvala, jak napsal "Figaro," "německé umělce, již našim prvními a slavnými silami praniého nezadají a na nichž naprosto není patrné, že by se v nich jevil pověstný klidný a důkladný germánský temperament, nezpůsobivý k interpretaci povah, posunutých z rovnováhy." — Nu a kdo že jsou ti "germánští" umělci, již Paříž uvedli v nadšení? St. Destinova-Kitlová a pan Burian. Nevíme, zdali umělce a umělkyně tato odevzdají zmíněnému listu své české návštěvnické, aby jej poučili o své národnosti, k níž náleží a ke které se také hlásí, ale víme tolik, že kdyby se cos podobného stalo Německu, intervenovaly by ne pouze příslušné kruhy umělecké, nýbrž i samo velevyšlanectvo. Nám ovšem nezbude nic jiného, než abychom omyl francouzský opravili sami. Jsme přesvědčeni, že se tak stane, neboť jinak by styky naše s Francií neměly valné ceny. Je to ovšem úkaz zajímavý, že Paříž slaví pana Buriana jako velkého německého umělce, kdežto Němci v Praze chystají se, až vystoupí v tamním německém divadle, jej jako Čecha bojkotovat.

Démon alkohol. — Kořaleční mor hrozně řádí na moravském Ostravsku. "Těšínské Noviny" přináší v dopisu z Michálovic tyto hrozně obrázky o zhoubě kořaleční: "Oteové havíří pívali před několika léty černou kávu s rumem. O dobré mléko je zde ode dávna nouze. Teď ji pívají jen s "kvitem" (líhem). Takovou kávu dávají i malým dětem. Zde obrázek havířské rodiny: Čtyřletá Boženka obdržela ráno černou kávu bez "kvitu." I křičí z plna hrdla: "Maminko, já eheu kvitu do černého kafe, kvitú, kvitú!" Matka na to: "Boženko, já nemám kvitu!" Ale děvče křičí stále: "Přineste od žida kvitu!" — Jiný obrázek: V nálevně sedí otec se 4letým synkem, otec má před sebou pulík šedé, synek též. Otec dá synkovi dramku, zapálí mu ji a pohlíží s pýchou na něho, jak krásně obléčky umí vyfukovat. — Nedávno udály se u nás dva případy, kde matky svá novorozeňata kvitem přímo otrávil. V případě prvním dávala svobodná matka dítěti svému "vaček" s líhem, aby prý dobře spalo, až usnulo na vždy. Hlavičku a břísčko mělo úplně znetvořeny. V případě druhém matka své dítě vůbec nekojila, aniž mu dávala něčeho jiného, než pištoky, omočené v líhu, a k zapití černou kávu s líhem. Dítě ve třech týdnech zemřelo. Ale kořaleční mor neřadí pouze v méně vzdělaných vrstvách obyvatelstva, nýbrž i mezi tak zvanou inteligenci. Viděl jsem sděluje pisatel, služku s dětským kočárkem a v náhradu za mléko mělo tříměsíční dítě plnou lahvičku piva. Uvážíme-li, že do podobné lahvičky vejde se dobře čtvrt litru, pak musil kojeneček po "vyučení" obsahu lahvičky býti jistě úplně opilý. — Hrozně aprávy! A veřejná moc pranic na odporu nečiní... Z kořalečnického moru bohatnou — židé!

PRO TOHO NEJMLADŠÍHO, PRÁVĚ TAK JAKO PRO DĚDEČKA.

Jest netoliko dobrým pro dospělé lidi, ale jest bezpečno míti pro děti zásobu

DR. PETRA

HOBOKO

vždy na ruce. Urovnává jejich malé choroby — vyčišťuje mladickou vlhkost a vyrážky — činí silným a otužilým tělo. Jest to dokonalý domácí lék pro všechna stáří. Vyčišťuje krev, zajišťuje mocný a zdravý oběh. Řídí žaludek a vnitřnosti, oživuje játra a dává ledvinám správný chod. Není to lekárnický lék.

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO., 112-114 So. Hoyne Ave., Chicago, Ill.

Pro stůl.

Ti, kdož dovedou oceniti výborný stolní nápoj oblibí si jistě naše "GOLD TOP" lahvové pivo, jest lehké, perlicí se a řízné a jako jest zdravé, jest i chutné. Vyrobeno jest z nejlepšího chmele, vybraného ječmene a čisté vody — není v něm ani jediné přísady, jež by byla škodlivá neb nezdravá. Není to laciné pivo v nižším smyslu, ale jest to jedno z nejlepšího, a ti, kteříž je jednou okusili, stali se řádnými našimi zákazníky.

Dodává se v bednách a bice v lahvičkách kvartových neb pintových. Objednejte si u svého obchodníka aneb telefonem. — Tel. Omaha 1542; So. Omaha 8.

JETTER BREWING CO., vaří a lahvuji výborné pivo SOUTH OMAHA, NEB.

HOTEL PRAGUE

ČESKÝ HOSTINEC U MĚSTA PRAHY

na rohu 13. a William ul., Omaha.

Čistě a pohodlně zařízené pokoje pro cestující, opatřené úplně novým nábytkem a elektrickým světlem, jakož i výborná česká strava a vzorná obsluha. V hostinci obdržíte vytečený Storzův ležák, nejlepší druhy vín a likérů a nejjemnější doutníky.

Krajané, zavítáte-li do Omahy návštěvou, ubytujte se v hotelu Praha a ušetříte nejen peněz, ale zbavíte se velikých nesnází. O hojnou přízeň krajanů žádá

Tel. A 1814. 251f JOSEF MARUŠÁK.

Metz Bro's Brewing Co.

Nejstarší pivovar v Omaze.

TELEFON DOUGLAS 119.

Vaří nejlepší pivo soudkové i lahvové na celém světě.

A. N. Frick & Son Co.

Velkoobchodníci a importéři

LIHOVIN a LIKÉRŮ.

Nástupci firmy: L. Kirscht Sr., Frick Herbata.

Tel. 544. 1001 Farna ul., Omaha.

POMNIKY

žulové a mramorové

Frank Novák,

1413-15 So. 13th St., Omaha.

(Naproti Hotelu Praha)

Velký sklad, krásná práce zaručena.

Kupte si pomník v Omaze. Co ušetříte, zaplatí vám více než cestu.

Lee-Glass-Andreesen Hardware Com.

predávají v e velkém

Tlačené, vyráběné a lakované plechové nářadí. — Cínovaný plech, železný plech a kovové zboží. — Odstatý drát, hřebíky, nožičské zboží, bicykly, střelné zbraně, náboje a sportovní zboží všeho druhu.

5th & Harney

Omaha, Neb.